

Justitiedepartementet

Enheten för lagstiftning om allmän ordning
och säkerhet och samhällets krisberedskap
(Ju/L4)

ju.L4@regeringskansliet.se

Remissyttrande

En ny lag om ordningsvakter m.m. (SOU 2021:38)

Er referens: Ju2021/02070

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Svensk Handel välkomnar möjligheten att kommentera SOU 2021:38, *En ny lag om ordningsvakter m.m.*

Handeln som bransch är hårt drabbad av brott och otrygghet. Ordningsvakter och väktare har därför kommit att bli en nödvändig del av våra medlemmars säkerhetsarbete. Behovet av att kunna köpa trygghetsskapande tjänster från privata företag har ökat i takt med att polisen fått allt svårare att garantera trygghet runt våra handelsplatser. Polisen kommer, i bästa fall, långt efter det att brott har skett. Det brottsförebyggande arbete som polismyndigheten tidigare utförde i form av förebyggande patrullering till fots och i bil har i princip upphört att existera. Den uppgiften ligger idag i huvudsak på privata bevakningsföretag, bekostade av kommuner och företagare. Handeln investerar över 13 miljarder kronor i säkerhetshöjande åtgärder varje år. En genomsnittlig livsmedelsbutik lägger årligen över 300 000 kronor på väktare och ordningsvakter (Stöld och svinn i detaljhandeln 2019, Svensk Handel, 2019).

I takt med att ordningsvakter tvingas hantera fler av de uppgifter som tidigare låg på polismyndigheten måste även regelverket ses över och justeras för att möta de nya behoven. Svensk Handel ställer sig positiva till huvuddelen av de förändringar som

föreslås men vill lyfta några aspekter som vi anser är viktiga att ta i beaktande innan lagen får sin slutliga utformning.

Huvudansvaret för att upprätthålla säkerhet och trygghet på våra gemensamma ytor måste primärt åligga polismyndigheten. Utökade befogenheter för ordningsvakter får inte innebära att polismyndigheten ytterligare retirerar från sitt uppdrag. Vi ser ofta hur ordningsvakter och väktare kontrakteras av kommun och näringsliv för att skapa trygghet där polisen inte riktigt räcker till, bara för att kunna konstatera att polisens engagemang då minskar ytterligare. En närvarande polis är en förutsättning för att väktare och ordningsvakter ska kunna bedriva ett effektivt och säkert arbete. Ordningsvakter ska ses som ett komplement till polismyndigheten, de kan och ska aldrig ersätta en närvarande och engagerad polis.

Svensk Handel förstår behovet av att avlasta polismyndigheten när det gäller transporter av omhändertagna personer och rätt hanterat kan det även effektivisera arbetet då väntan på lediga polispatruller idag kan vara mycket lång. Vi ser dock betydande risker med att ordningsvakter ska tvingas lämna sitt uppdrag för att genomföra transporter. En stor fördel med ordningsvakter jämfört med polis är att de kan ges uppgiften att stadigvarande befinna sig på en plats för att garantera trygghet och säkerhet, exempelvis för kunder och personal i handeln. En transport kan innebära att objektet lämnas utan bevakning i timmar. I områden med många aktiva ordningsvakter kan transportbehovet eventuellt lösas genom dedikerade bilar som sköter transporterna, men för objekt som ligger mer avskilt måste alternativ finnas för transporterna. Kostnaden för att transportera omhändertagna kan heller inte ligga på ordningsvakternas finansärer utan behöver hanteras av polismyndigheten eller annan statlig myndighet.

I takt med att ordningsvakternas arbetsuppgifter blir allt mer avancerade och omfattande blir också bakgrundskontroller av ordningsvakterna viktigare och viktigare. Svensk Handel förstår att begrepp måste bytas ut i den nya lagen för att harmonisera med närliggande lagstiftning, men det är olyckligt att det verkar som att kontrollen av ordningsvakternas lämplighet ur ett säkerhetsskyddsperspektiv snarare försämras än förbättras med nuvarande förslag. Svensk Handels medlemmar bör kunna förvänta sig att de ordningsvakter som förordnats av polismyndigheten också har genomgått en Säkerhetsprövning enligt Säkerhetsskyddslagen.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström, Näringspolitisk chef

Per Geijer, Säkerhetschef